

מורה, גם לך מגיע צוות של עוזרי הוראה

יובל פרקש

לפני 7 ימים

סיפור אמיתי. המורה גילי וצוות עוזרי ההוראה שלו יושבים בשעת בוקר ביום חמישי סביב שולחן בחדר המורים. על השולחן שתי ערימות של דפי מבחן בהיסטוריה שכתבו עוזרי ההוראה. בעוד כחצי שעה הם נכנסים לכיתה ח' להכין אותם למבחן, אבל בינתיים הם יושבים עם גילי כדי לסגור פינות אחרונות.

גילי מתחיל בלהסביר להם מה הוא רוצה להשיג בשיעור החזרה. "לענות על שאלה במבחן", מתחיל גילי, "זה כמו להזמין לריקוד...". מישהו זורק בדיחה. חוזרים לדבר חינוך. הצוות מביע את דעתו, באופן יזום וטבעי, גם בלי שגילי מבקש זאת. מתנהל דיון רציני, חופשי, משעשע ובעיקר מרגש. גילי נכנס לפרטים, הצוות שואל שאלות הבהרה. הצוות מעביר לגילי פידבק שהם קיבלו מהתלמידים בכיתות ח'. אחת הכיתות לא מרוצה ממחברת הבחינה שלה, ומעוניינת גישה למחברת הבחינה של הכיתה המקבילה. גילי מעביר את הסמכות להחלטה בעניין לצוות עוזרי ההוראה, שיבדוק את הדבר מול הכיתות. זה נראה ברור מאליו שכך צריך להיות. בעצם, כל דבר שקורה שם בחדר כל כך יפה והגיוני, אבל כל כך לא ברור מאליו... במיוחד בהתחשב בכך שעוזרי ההוראה הם **ששה תלמידי כיתה ט**.

אחד הצוותים חושף בפני את דף המבחן שהם הכינו, הוא חתום ב"בהצלחה, צוות עוזרי ההוראה...". הצוות השני טוען שהמבחן שלהם טוב יותר. יש תחרותיות בריאה באוויר. אחד מעוזרי ההוראה מציין שלכיתה ח' 2 יש מבחן באנגלית מחר ולכן הלימוד שלהם להיסטוריה יתעכב. עוברים לדבר על הפרויקט שיזם הצוות – יום שדה שנועד להמחיש את המהפכה התעשייתית. הצוות ממשיך לנהל את העניינים. הם דעתניים ורציניים, גילי מקשיב...

כעבור חצי שנה, שני פיילוטים, 17 מורים ומורות ו31 עוזרי הוראה אני חוזר לביקור בבית הספר. בחדר המורים אני מנסה לצוד את קורבנות הפרויקט – הלוא הם המורים והמורות שעומדים לרשותם עוזרי הוראה. המורה דוד (*חלק משמות המורים בדויים) מלמד ספרות, ויש לו עוזרת הוראה אחת. הוראת ספרות, כך הוא טוען, היא תהליך יחסית אינטימי ומורכב ששילוב עוזרי הוראה בו אינו טבעי. כל זה לא מפריע לו לחשוב שעצם הרעיון הוא מצוין. המורה שלומית שמלמדת היסטוריה קצת הלכה לאיבוד עם שלושת עוזרי ההוראה שלה, בעיקר כי היא לא ידעה מה מותר ומה אסור, מה כדאי ומה לא כדאי. זה רעיון

מעולה, היא אומרת, אבל צריך להבנות אותו יותר. בשלב הזה, כמאמין גדול בפרויקט, רוחי קצת נופלת. לשמוע שהרעיון מעולה זה דבר אחד, ולראות שהוא עובד זה דבר אחר. ואז, כשלחדר המורים נכנס המורה רוני קורה דבר מעניין. לפני שאני מספיק להציג את עצמי ולעוט עליו בשאלות, שלומית שואלת אותו מה הוא עושה עם עוזרי ההוראה שלו. "לפעמים הם מוציאים ללימוד פרטני תלמידים מתקשים, הם יושבים ללמד קבוצות קטנות, אה, והם גם העבירו בעצמם שיעור מוצלח מאוד" הוא מגיב בנון-שלנטיות.

משהו נדלק אצל שלומית, והיא מתחילה לתהות למה בעצם היא לא השתמשה בעוזרי ההוראה שלה עד עכשיו. יש לה גם רעיון קונקרטי, לשלב אותם בפרויקט הוראה היסטורי רחב היקף. תהליך דומה קורה גם עם מורה אחר, שפתאום נופל לו האסימון לגבי משימה שמאוד יעזור לו אם יבצע אותה עוזר ההוראה. בינתיים אני מזהה שרוני נהנה מהקונספט, וצד אותו כדי לשאול דווקא מה לא עובד. "להבא צריך לתכנן את זה מראש" הוא אומר בצדק, אבל מוסיף ש"בשנה הבאה אני רוצה צוות של שמונה עוזרי הוראה, שיפעילו את שתי השכבות ויראו את התמונה הכוללת".

המורה גילי עם צוות עוזרי ההוראה שלו

"האם צוות עוזרי ההוראה מקל עליך?" אני שואל. "זה לא מקל, אבל זה עוזר. אתה מבין את ההבדל?". בזמן שאני מדבר עם רוני, מגיעים סוף סוף גילי ונעמי. גילי מרכז את הפרויקט בבית הספר, אבל מי שבאמת מנהל את העניינים היא – איך לא – נעמי, מי שהייתה עוזרת ההוראה שלו בשנה שעברה. כעבור חצי שעה אני עוזב את בית הספר מרוצה ומאותגר. יש לנו פרויקט שעובד טוב מאוד עם חלק מהמורים, אך שדורש שכלול נוסף כדי שיתאים למורים אחרים.

עד כאן לחוויות. אז מה בעצם קורה פה?

תלמידים משכבות גבוהות משמשים בהתנדבות כעוזרי הוראה למורים המלמדים בשכבות נמוכות יותר. בעצם, לא המצאנו כלום, ורבים מכם יכולים לזהות את המודל המוכר מהאקדמיה. אנחנו רק מנסים להבין מה צריך לשנות כדי שזה יעבוד היטב בבתי ספר. בתקופה האחרונה אנחנו חושבים על שני דברים בעיקר – על איך משפרים את המודל, ועל איך אפשר להביא את הרעיון לבתי ספר ומורים נוספים כדי שעוד יהנו ממנו. יצירת מאגר משימות אפשריות לדוגמה, לפי מקצוע, המחשה של תהליך גיוס המתנדבים והשיבוץ שלהם, וכתובת רשימה כללית של נהלים – כל אלו, אנו מקווים, יקלו על מורים נוספים להטמיע את המודל בבית ספרם.

ואתם, מורים ומורות שקוראים במקרה את הכתבה הזו, למה שלא תיגשו מחר למנהלת ותבקשו ממנה עוזרי הוראה? כך עשה גילי בשנה שעברה, וזה עבד לו. השנה אנחנו כבר יכולים להציע לא רק רעיון, אלא גם קצת ניסיון מועיל.